

MEDIJI O ZDRAVSTVU

sreda, 25. maj 2022.godine

RTS- "Batut" objavio šta sve treba da znamo o majmunskim boginjama

BLIC- "OSLONI SE NA MENE" Za 70 odsto pacijenata kojima je neophodna transplantacija matičnih ćelija, ŽIVOT ZAVISI OD DOBRE VOLJE SVIH NAS

N1- Kon: Majmunskih boginja je bilo i ranije, ali nikad se ovako brzo nisu širile

POLITIKA- Preminule dve osobe, 329 novih slučajeva koronavirusa

"Batut" objavio šta sve treba da znamo o majmunskim boginjama

Institut za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut" objavio je šta treba znati o majmunskim boginjama i koje su mere prevencije.

Institut za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut" naveo je među ključnim karakteristikama da majmunske boginje izaziva virus majmunskih boginja, koji pripada rodu Ortopoxvirus-a iz porodice Poxviridae.

- U periodu od 13. do 21. maja, u 12 neendemskih zemalja u svetu je registrovano 28 slučajeva sumnje i 92 potvrđena slučaja majmunskih boginja.
- Ovo oboljenje iz grupe zoonoza se javlja prvenstveno u tropskim kišnim šumama centralne i zapadne Afrike sa povremenim unosom u druge regione.
- Kliničke manifestacije najčešće uključuju: groznicu, osip i otečene limfne čvorove, a bolest može dovesti do niza komplikacija.
- Bolest je obično samoograničavajuća sa simptomima koji traju od dve do četiri nedelje.
- Virus se prenosi na ljude bliskim kontaktom sa zaraženom osobom ili životinjom, ili preko kontaminiranih predmeta (u bliskom kontaktu sa kožnim promenama, telesnim tečnostima, respiratornim kapljicama i kontaminiranim predmetima kao što je posteljina).
- Klinička slika majmunskih boginja podseća na kliničku sliku velikih boginja, srodnu ortopoksvirusnu infekciju koja je proglašena iskorenjenom širom sveta 1980. godine. Majmunske boginje su manje zarazne od velikih boginja i izazivaju manje teško oboljenje.

– Vakcine koje su korišćene tokom programa eradikacije velikih boginja takođe su pružale zaštitu i od majmunskih boginja, ali treba imati u vidu da je vakcinacija protiv velikih boginja prestala da se primenjuje masovno 1980. godine i da vakcinalni imunitet nije doživotan i potpun. Proizvedene su i novije vakcine od kojih je jedna odobrena za prevenciju majmunskih boginja.

– Antivirusni lek razvijen za lečenje velikih boginja takođe je licenciran za lečenje majmunskih boginja.

"OSLONI SE NA MENE" Za 70 odsto pacijenata kojima je neophodna transplantacija matičnih ćelija, ŽIVOT ZAVISI OD DOBRE VOLJE SVIH NAS

Pacijentima koji imaju leukemiju, aplastičnu anemiju, imunu deficijenciju ili urođeni poremećaj metabolizma, često je jedini put ka izlečenju transplantacija matičnih ćelija hematopoeze. Nažalost, samo 30 odsto njih ima podudarnog davaoca u okviru svoje porodice. Za ostale, druga opcija su nesrodni davaoci, upisani u Registar davalaca matičnih ćelija hematopoeze Srbije.

Međutim, naš Registar davalaca matičnih ćelija hematopoeze Srbije broji svega oko 10.000 davalaca i potrebno je da taj broj bude mnogo veći, jer nekim pacijentima je to jedina šansa za život.

- Registar predstavlja bazu podataka o prijavljenim davaocima koji su spremni nekome da pomognu. Kada je bolesniku neophodna transplantacija, u Registru se traži davalac koji je sa njim podudaran. Mnogi se pitaju zašto je važno da naš Registar bude brojniji, ako imamo i svetski. Više je odgovora na to. Prvo, humani leukocitarni antigeni na osnovu kojih se određuje podudarnost između bolesnika i davaoca, sličniji su između ljudi iz istih etničkih grupa. Dalje, pokazano je da je uspešnost same transplantacije bolja ukoliko su i davalac i bolesnik sa istog područja. Takođe, vreme potrebno za traženje odgovarajućeg davaoca je mnogo kraće. A možda i najvažnije je to što svi naši bolesnici dobijaju podjednaku šansu da prežive, da se leče u svojoj zemlji i budu blizu svojih porodica. Da mogu da

komuniciraju, da dele brige i strahove sa medicinskim osobljem na maternjem jeziku i da budu podrška jedni drugima, a ne da idu u inostranstvo - rekla je dr Glorija Blagojević sa Instituta za transfuziju krvi Srbije.

Ko može biti davalac

Osobe koje imaju između 18 i 45 godina, ne boluju od teških oboljenja srca, pluća i bubrega, malignih i autoimunih oboljenja mogu postati deo Registra. Ko se jednom prijavi, njegovi podaci ostaju u Registru dok ne napuni 60 godina. Prijavljivanje je veoma jednostavno: dovoljno je da osoba naglasi da želi da postane dobrovoljni davalac kostne srži, popuni upitnik koji se sastoji od prijavnog lista i medicinskog upitnika i da potom da uzorak krvi, kao za krvnu sliku, iz kojeg se radi HLA tipizacija.

Prijavljivanje se vrši u Institutu za transfuziju krvi Srbije, Zavodima za transfuziju Novi Sad, Niš, Karagujevac, u službama za transfuziju krvi u Subotici i Užicu, kao i na terenima gde god su ekipe za dobrovoljno davanje krvi.

- Davanje matičnih ćelija je u potpunosti bezbedno za davaoca. Tokom procedure ne postoji rizik od infekcija koja se prenose putem krvi. Najbolniji trenutak tokom procesa uzimanja matičnih ćelija hematopoeze je ubacivanje braunila u obe ruke. Pomoću njih se uzima krv, koja ulazi u mašinu kako bi se obradila. Mi tokom tog procesa, odvajamo samo ćelije koje su važne za transplantaciju, dok se sve ostale ćelije iz krvi vraćaju preko druge vene davaocu. Ceo proces vremenski može da traje od dva do šest sati, ali to zavisi i od telesne mase pacijenta i broja ćelija koje treba da se prikupe. Nakon procedure davalac ostaje par sati u bolnici, kako bi se propratilo njegovo zdravstveno stanje - kazala je prof. dr Dragana Vujić sa Instituta za zdravstvenu zaštitu majke i deteta "Dr Vukan Čupić".

Mnogi misle da je doniranje matičnih ćelija bolno i invazivno. Kao neko ko je prošao ceo proces i ko je u Registru od 2008. godine, Vanja Tadić, podelila je svoje iskustvo ne bi li razbila najveću predrasudu koja postoji. Biti donor je šansa da nekome, ko nema drugu opciju, spasite život i pokažete solidarnost, da na vas može da se osloni.

Vanjino iskustvo

- Proces davanja matičnih ćelija je potpuno bezbedan, minimalno invazivan i nije bolan niti vremenski zahtevan. Kako bi osigurali da je davanje bezbedno za vas, proći ćete kroz niz analiza i pregleda, koji se, zahvaljujući divnom timu koji vas nadgleda, obave veoma brzo i bezbolno. Dan ili dva se javlja umerena fizička neprijatnost u vidu probadanja u mišićima koje prouzrokuje primanje granulocitnog faktora rasta. To je znak da vaše telo stvara spasonosne ćelije. Važno je da znate da se prikupljanje danas uglavnom vrši iz periferne krvi, ne iz kosti. Sam proces prikupljanja, takozvana afereza, izgleda slično kao davanje krvi, s tim što ćete imati igle u obe ruke i trajće duže. Proces nije bolan niti strašan i vode ga vrhunski stručnjaci, kojima je vaša bezbednost na prvom mestu i koji će uraditi sve da osiguraju vaš komfor i pruže maksimalnu podršku. Odmah nakon procesa, vraćate se kući, a za sobom ostavljate kesicu matičnih ćelija, koje za nekoga znače razliku između života i smrti- istakla je Vanja Tadić, davalac matičnih ćelija.

Dobrivojev spas stigao je iz Nemačke

Akutna leukemija je bila razlog zašto je Dobrivoju Stepanoviću (48) transplantacija matičnim ćelijama bila jedini lek te 2016. godine. U Srbiji za njega nije bilo podudarnog nesrodnog davaoca, pa je spas stigao iz nemačkog registra.

- Prvo sam se suočio sa strahom. Pitao sam se da li je transplantacija jedino rešenje, kako se nalazi davalac, kakva je procedura, koliko je bolno, a koliko uspešno. Nakon toga, usledilo je prihvatanje da je to ipak najbolje rešenje. Veliko olakšanje je predstavljala činjenica da bi se sve radilo u Srbiji, na VMA, kod doktora koji su mi ulivali veliko poverenje. Kada sam posle nekoliko meseci čuo da je nađen davalac, nisam verovao da je to tačno i tražio sam potvrde da to nije san. Neverovatno mi je bilo da negde daleko postoji neko sa "istim parametrima" kao i ja, da je taj neko plemenit i spreman da učini tako nešto za dobrobit potpuno nepoznatog čoveka. Danas je moja ćerka u bazi Registra, kao i sestrić. Uskoro će biti i moj sin, čim postane punoletan. Oni znaju da to nije teško, a znatno povećava šanse da se nekome, ko je u situaciji u kakvoj sam bio ja, spase život - kaže Dobrivoje i dodaje da je nakon uspešnog oporavka i upoznao Sofiju iz Nemačke koja mu je donirala matične ćelije.

Kon: Majmunskih boginja je bilo i ranije, ali nikad se ovako brzo nisu širile

Epidemiolog Predrag Kon izjavio je da su "male epidemije" majmunskih boginja bile zabeležene i sedamdesetih godina prošlog veka, ali da se, istorijski posmatrano, ta bolest prvi put ovako brzo širi među ljudima.

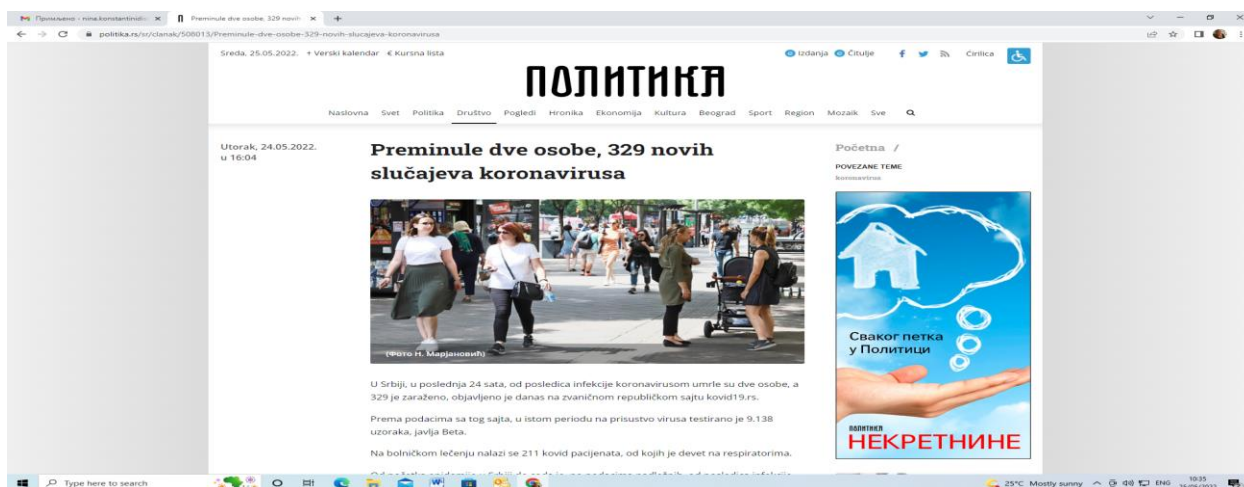
Kon je za televiziju Pink izjavio da se radi o „bolesti životinja koja se prenosi na ljude, koja je vezana za majmune i to prvenstveno u Centralnoj i Zapadnoj Africi“.

„To je bila bolest profesionalaca, ljudi koji su boravili u Africi. Pripada familiji gde pripada i virus variole“, kazao je Kon i dodao da je „neobično i da traži dodatnu pažnju“ to što se otkrivaju i slučajevi oboljevanja osoba koje nisu bile na putovanju, ali su bili u kontaktu sa obolelima.

Istakao je da se majmunske boginje prenose u bliskom kontaktu "koža na kožu", ali da mogu da se prenesu i kapljično.

"U trenutnom preseku (obolelih) dominiraju muškarci, i to koji imaju odnose sa muškarcima. Bolest jako liči na velike boginje, sa daleko manjim smrtnim ishodom. U Evropi nikada nije bilo smrtnog ishoda", rekao je Kon.

ПОЛИТИКА

Preminule dve osobe, 329 novih slučajeva koronavirusa

U Srbiji, u poslednja 24 sata, od posledica infekcije koronavirusom umrle su dve osobe, a 329 je zaraženo, objavljeno je danas na zvaničnom republičkom sajtu kovid19.rs.

Prema podacima sa tog sajta, u istom periodu na prisustvo virusa testirano je 9.138 uzoraka, javlja Beta.

Na bolničkom lečenju nalazi se 211 kovid pacijenata, od kojih je devet na respiratorima.

Od početka epidemije u Srbiji do sada je, po podacima nadležnih, od posledica infekcije umrlo 16.070 osoba, a procenat smrtnosti na današnji dan iznosi 0,80.